digitoday

Kritiikki tekijänoikeutta kohtaan voimistuu

31.5.2006 11:43 — Jaakko Kuivalainen

Tekijänoikeus kohtaa voimistuvaa kritiikkiä erityisesti käyttäjien suunnalta, mutta myös uusien teosten tekijät kritisoivat tekijänoikeutta liian tiukkana ja luovuutta kahlitsevana. Näin toteaa väitöskirjan "Tekijänoikeuden oikeutus" valmistellut filosofian ja yhteiskuntatieteiden maisteri **Laura Leppämäki**.

Leppämäen väitöskirja tarkistetaan Jyväskylän yliopistossa lauantaina.

Leppämäki rakentaa väitöskirjatutkimuksessaan kokonaiskuvaa tekijänoikeuskeskustelusta, joka on muodostunut hyvin kriittiseksi vallitsevaa järjestelmää kohtaan.

- Tekijänoikeus kohtaa voimistuvaa kritiikkiä erityisesti käyttäjien suunnalta. Myös uusien teosten tekijät kritisoivat tekijänoikeutta liian tiukkana ja luovuutta kahlehtivana, sillä varsinkin jo olemassa olevien töiden hyödyntäminen on hankalaa.

- Olisi myös hyvä miettiä, onko omistaminen ja siitä kiinnipitäminen aina kohtuullista ja tarpeellista. Voiko liian tiukka tekijänoikeus myös rajoittaa luovuuden ilmenemistä yhteiskunnassa? Leppämäki kyselee.

Hänen mukaansa myös tekijänoikeuden kriteerit ovat ongelmallisia.

- On vaikea löytää teoksia, jotka olisivat todella omaperäisiä, luovia, alkuperäisiä ja itsenäisiä. Teoreettisessa keskustelussa kyseiset kriteerit on voimakkaasti kyseenalaistettu ja niistä ei vallitse minkäänlaista yksimielisyyttä, Leppämäki pohdiskelee.

Hänen mielestään tekijänoikeutta tulisi kehittää siten, että tekijänoikeudesta vapaat teokset olisi helpompi selvittää ja löytää.

- Nyt edellytetään omatoimisuutta ja tekijänoikeuslain tuntemista, jota kaikilla teoksia hyödyntävillä ei ole. Toisaalta tekijänoikeutta voisi kehittää vaatimalla jonkinlaista tasoa tai laatua.

Leppämäki perää myös keskustelua siitä, kuka saa määritellä tekijänoikeuden piiriin kuuluvat teoskynnyksen ylittävät teokset.

- Tekijänoikeutta tulisi saattaa läpinäkyvämmäksi ja selkeämmäksi, jotta laki avautuisi myös oikeudellisiin kysymyksiin perehtymättömälle.

Leppämäki perehtyi tekijänoikeuden oikeuttamiseen oikeusfilosofian näkökulmasta. Hän tuo esille eri näkökulmiin liittyvät teoriat sekä niiden ongelmat. Hän päättyy lopputulokseen, ettei mikään yleisestä teorioista ei kykene täysin oikeuttamaan tekijänoikeuden olemassaoloa.

http://www.digitoday.fi/viihde/2006/05/31/kritiikki-tekijanoikeutta-kohtaan-voimistuu/20067895/66